

Desatero komunikace pomocí odezírání

Chceme-li zahájit rozhovor s člověkem, který neslyší nebo slyší špatně, vždy jej na to předem upozorníme (například lehkým dotykem na předloktí) a počkáme, až se na nás podívá.

Odezírající osoba nám musí dobře vidět do tváře. Musíme mít osvětlenou tvář, nepohybujeme hlavou, neotáčejme se, nedáváme ruce do blízkosti úst a nežvýkejme.

Během hovoru udržujeme zrakový kontakt. Někdy z výrazu odezírajícího člověka toho můžeme poznat, zda mluvíme správně nebo ne.

Dodržujeme vhodnou vzdálenost! Nesnažme se příliš přiblížit k odezírajícímu člověku. Ten si sám určí vzdálenost, ze které se mu nejlépe odezírá. Všimějme si, zda neodklání horní polovinu těla směrem od nás. Pokud ano, je to pro nás znamení, že stojíme (sedíme) příliš blízko a je vhodné zvětšit vzdálenost mezi námi.

Vyslovujeme zřetelně, nezvyšujeme hlas a udržujeme přirozený rytmus řeči. Nikdy neslabikujeme! Vždy po vyslovení několika na sebe logicky navazujících slov uděláme krátkou pauzu – všude tam, kde obvykle ve větách děláme čárky, tečky a kde bývají spojky.

Znalost tématu je to pro odezírajícího člověka důležitý záchytný bod.

Před rozhovorem proto sdělíme odezírající osobě téma hovoru. Nepřeskakujeme nečekaně z jednoho tématu na druhé. Každou změnu tématu předem oznámíme. Je-li člověk se sluchovým postižením ve společnosti dalších slyšících lidí, dbejme na to, aby věděl, o čem se právě hovoří.

Nemluvme příliš dlouho bez přerušení. V hovoru se musíme s odezírajícím člověkem často střídat. Odezírání je velká námaha, od které si člověk musí každou chvíli odpočinout. Necháme odezírajícího člověka raději mluvit trochu déle, než mluvíme sami. Pokud slyšíme, je to pro nás rozhodně pohodlnější než pro něj odezírání.

Dovednost odezírání nezaručuje, že člověk odezře naše sdělení správně.

Mějme proto na paměti, že je riziko, že naše sdělení může být pochopeno chybně. Odpoví-li odezírající osoba něco jiného, než o čem hovoříme, nebo reaguje-li pro nás neočekávaně, pak asi došlo k omylu při odezírání. Pokud nám odezírající osoba nerozumí, neopakujeme stále totéž, ale použijeme jiná slova nebo změníme stavbu věty.

Nikdy se odezírajícího člověka neptáme: „Rozumíš?“ Je totiž možné, že nám sice rozuměl, ale něco jiného, než jsme říkali. Raději se zeptáme: „Co jsi mi rozuměl?“

Věra Strnadová
vera.strnadova@seznam.cz